

Tillæg og Berigtigelser til den i dette Tids-
skriftes 3die Række, 6te Bind S. 135 ff.
optagne Beretning om Martsdagene 1848 i
Kjøbenhavn.

af **O. Müller.**

Skjøndt de Tillæg og Berigtigelser, jeg har at gjøre til min Fortælling om de kjøbenhavnske Martsdage, hverken ere mange eller betydelige, har jeg dog troet ikke at burde holde dem tilbage, da det er mit Onske at give hin Meddelelse al den Fuldstændighed og Nøiagtighed, som det staaer i min Magt.

Som en almindelig Bemærkning vil jeg forudskikke, at, naar man læser Dagbladene fra hin Tid, saavel Hovedstadens som Provindsernes, i hvilke man med Føie kunde vente at finde en nogenlunde udførlig Beretning om hvad der foregik, karakteristiske Smaatræk o. desl., vil man i saa Henseende finde sig i en mærkelig Grad skuffet. Bladenes Spalter ere opfyldte af varme patriotiske Udtalelser og indtrængende Henvendelser til det danske Folk; men Meddelelser om det Factiske ere overordentlig sparsomme og tildeels upaalidelige. Det er som om man ligeoverfor det, der foregik i Eens Indre, ikke har bekymret sig om at fortælle hvad der foregik i den ydre Verden, eller maaskee har anseet dette som noget almindeligen bekjendt. Det vilde være interessant at undersøge, om det Sæmme har

viist sig her og andre Steder i lige saa stærkt bevægede Tider.

Til Side 160. Da Deputationen ved Ankomsten til Toldboden saae den her forsamlede store Menneskemasse, løbte den ganske Modet. D'Hrr. Olshausen og Engel erklærede, at de slet ikke ønskede at gaac iland og bade den commanderende Officer (Premierlieutenant Seidelin) om, at maatte blive i et Lukaf paa Skibet, indtil det atter afgik til Kiel; da dette nægtedes, bade de om at maatte blive der indtil det blev mørkt; men ogsaa dette blev afslaaet. Lidt efter kom en af Studenterforeningens Seniorer ombord med Anmodning til Skibschefen om at tilkjendegive Deputationens Medlemmer, at Befolkningen var opfordret til ei at molestere dem, og at endeel Studenter havde indfundet sig paa Toldboden før at ledsage dem gennem Byen.

Til Side 165 ff. Om Forhandlingerne ved Ministeriets Dannelse findes nogle Oplysninger i det i samme Bind af hist. Tidsskr. meddelte Brev fra Herr O. Lehmann, S. 198—204, hvilket Brev var mig ubekjendt, da jeg overleverede mit Manuscript i Trykken.

Til Side 172. Efter hvad Hs. Ex. Generallieutenant Hansen har meddelt mig, blev han ikke ved denne Leilighed anmodet af Kongen om at overtage Krigsministeriet, hvortil han heller ikke havde været villig. Men Obersten, som havde indfundet sig hos Kongen for at referere Generalitetets Sager, opholdt sig nogen Tid i det Værelse, hvor netop de Herrer befandt sig, der vare hidkaldte for at forhandle med Kongen (eller Grev W. Moltke) om at indtræde i Ministeriet; og dette gav Anledning til, at Oberst Hansen af de andre Tilstedeværende (fra hvilke Meddelelsen til mig hidrører) antoges at befinde sig der i samme Anliggende. At Kapt. Tscherning ved denne Leilighed ytrede det Ønske for Obersten, at denne vilde overtage den militaire Ledelse, og selv stillede sig til Oberstens Disposition, er rigtigt (see og Tschernings egen Udtalelse i det cit. Numer af Fædrelandet).

Til Side 177. Om Oberstl. Fabricius's Afreise herfra den

22de Marts er fortalt i et nyligt udkommet Skrift^{*)}, at F. reiste herfra med Kapitain Raasløff, der havde Courerpas. Dette er rigtigt; men det er urigtigt, naar sammesteds fortælles, at den Embedsmand, hvem det var overdraget at fratage F. Courerpasset (Cancelliraad Thaysen), anbefalede ham til Kapt. Raasløff, som den Dag i Ærinde før Regjeringen afreiste med Courerpas, uden blot at antyde for R., at F. havde havt Courerpas, der paa Regjeringsforanstaltning igjen var blevet ham frataget. Det var Raasløff selv, der paa Banegaarden tilbød Fabricius, som han kjendte, Plads i sin Vogn; og det vilde have været en aabenbar pligtstridig Handling af Thaysen, og i ligefrem Modsigelse med hans egen foregaaende Færd samme Dag, om han havde handlet saaledes. Efter den af mig meddeelte Beretning kan det heller ikke kaldes «en Regjeringsforanstaltning», at Passet blev frataget Fabricius.

Til S. 179. Den her nævnte Lesser (Vilhelm Lesser) var Kammerraad og Contoirchef under det daværende Rentekammer (Broderen var Cancelliraad).

Til Side 180. Det horer med til Fortællingen om den 22de Marts, at man denne Dags Morgen havde truffet nogle forberedende Skridt til snarest muligt at afsende en Expedition til Ekernförde for dermed at standse Insurrectionen og sikre Rendsborg. Strax efter at den nye Krigsminister havde overtaget sin Post, blev han fra flere Sider, navnlig af D'Hrr Kapitainer Dinesen og Harbou, indtrængende opfordret til ufortøvet at lade en saadan Expedition afgaae, med alt det disponible Mandskab, der havdes i Kjøbenhavn. Men den nye Krigsminister vægrede sig med Bestemthed ved at indlade sig paa dette Forslag, der efter hans Overbevisning kun havde saare ringe Udsigt til at lykkes, og Begivenhedernes Gang turde og have viist, at han heri har handlet rigtigt. Det Troppekorps, man kunde have bragt tilveie, 16 til 1800 Mand,

*) Generalmajor Joh. Harbou, Erindringer og Betragtninger, Juli 1870. S. 17.

fordeelte i 12 Rammer, kunde ikke før den 24de have fuldendt sin Landgang; men allerede den 24de var Rendsborg overrumplet, og Dagen efter kom Friskarerne fra Berlin*).

Til Side 182. I O. Lehmanns oven eit. Brev findes S. 206 ff. det Nærmere om hvad der foregik i disse Møder, navnlig om Plessens Deeltagelse i samme.

Til Side 188. Ifølge Ordre af det daværende Admiralitets- og Commisariats-Collegium skulde Krigsdampskibet Hekla ledsage Dampskibet Skirner, der var et Postdampskib, til Kiel, begge Skibe under Commando af Capitain Steen-Bille, hvis Hverv det tillige var at føre Hertuginde af Glücksborg til Kbhvn., saafremt hun dertil havde været villig**). — Francke var samme Dag gaaet ombord paa Hekla, tilligemed Deputationens Medlemmer. Henad Aften, medens der ankedes op ud for Amager, bleve disse Herrer satte ombord i Skirner, hvor de andre Passagerer befandt sig. Disse vare 98 i Tallet, alle Tydskere. Nogle vare løbne fra Alt, med Klæderne som de gik og stode; uden engang at tage Nøglerne af deres Gjemmer; men Mange vare sig og bevidst, at de havde gjort sig skyldige i Spioneri og forræderske Planer.

*) I det oven eit. Skrift af Generalmajor Harbou findes Oberst Tschernings egne Udtalelser om denne Plan S. 14. Allerede den 20de vidste man i Generaladjutanturen, at Opstanden var forberedt og Ophidselsen stor.

***) See det Nærmere herom samt om Søreisen i Herr Vice-Admiral Steen-Billes Meddelelser, i samme Bind af Tidsskr. S. 408 ff.